

קובץ

האור לחיים

שנה
שביעית

מאמרים ושיחות
מרת ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ויחי תשפ"ד

אמנת השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	
17:53	17:19	*16:27	י-ם
17:48	17:17	16:26	ת"א
17:48	17:17	16:26	חיפה
17:52	17:20	16:28	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 16:07

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:
orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455** **02-5380014**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת ויחי תשפ"ד

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחר" - חומש בראשית

1 רוח ישראל סבא

פרשה למעשה:

8 ההכנה לעולם הנצח

15 כולם ביחד

20 מכה שיש בה הצלה

רוח ישראל סבא

חלילה, להתערב בתוך התרבות המצרית ולאבד את הקדושה והטהרה, ולקבור את רוחו של ישראל סבא.

פרשת ויחי נקראת 'פרשה סתומה'. היא מחוברת לפרשה הקודמת, בלי ריווח. רש"י מביא על כך את דרשת חז"ל: "למה פרשה זו סתומה? לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו, נסתמו עיניהם וליבם של ישראל מצרת

השיעבוד, שהתחילו לשעבדם".

ולכאורה קשה, הרי רש"י (שמות ו, טז) מביא, שכל זמן שאחד מן השבטים היה קיים לא התחיל השיעבוד?

התשובה לכך היא: השיעבוד הגופני אכן לא התחיל כל עוד אחד מן

וְעִשִׂיתָ עִמָּדֵי חֶסֶד וְאַמֶּת אֶל נָא תִקְבְּרֵנִי
בְּמִצְרַיִם (בראשית מז, כט).

בבקשתו זו של יעקב אבינו, טמון רמז גדול המהווה יסוד לכל קיומו של עם ישראל!

"יעקב מבקש לבל

יקברו את רוחו,

אלא ישמרו על

העוצמה הרוחנית

שנטע בהם!"

הבקשה הזו אינה מתייחסת רק לקבורה הגשמית, אלא גם לקבורה הרוחנית, ולא רק על מצרים אלא על כל מקום בו ישראל מצויים בין הגויים.

"וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל
לְמוֹת" (בראשית מז,

כט), יעקב אבינו מפחד שרוחו - רוח ישראל סבא - לא תמות ותיקבר במצרים!

הוא דאג שהתורה, ההלכות והמנהגים אותם לימד את בניו, לא יקברו בטומאת מצרים. בני ישראל עלולים,

עם פטירתו, החלו היהודים לצאת החוצה. "וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם" (שמות א, 1) - לא רק ארץ גושן, אלא על כל ארץ מצרים!

לאט לאט הם החלו להתערב עם המצרים, לסחור איתם, להידבק במעשיהם, וכתוצאה מכך לרדת ביראת שמים ולהתדרדר מבחינה רוחנית.

רבותינו (תנחומא פרשת שמות סימן 1) אומרים על כך דברים נוראים: "ותמלא הארץ אותם - שנתמלאו בתי טרטיאות ובתי קרקסאות מהם". המצרים לא יכלו לקנות כרטיסים להצגות בתאטרון שלהם. כל הכרטיסים אזלו... היהודים רכשו את כל הכרטיסים מראש...!

המצרים החלו לחשוש מהמצב החדש שנוצר, מהיהודים המשתלטים

השבטים נשאר קיים, ומכל מקום, לאחר פטירת יעקב החל השיעבוד הרוחני!

כל זמן שיעקב אבינו היה חי, אף יהודי לא התפתה ללכת לקהיר או לאלכסנדריה כדי לטעום מטעמה של התרבות המצרית.

כל היהודים ישבו אך ורק בארץ גושן, מובדלים ומופרשים מן המצרים - מתרבותם ומתועבותיהם.

חז"ל אומרים, שכל עוד היה יעקב בחיים, במשך שבע עשרה השנים שהיה במצרים, הוא זכה לראות שמאותם שבעים נפש שירדו למצרים יצאו שישיים ריבוא נפשות, כולם כשרים ויראי שמים בתכלית הדקדוק, ורוחו - רוח יעקב - מפעמת בקירבם במלוא העוצמה. איש לא נעדר.

לעילוי נשמת

הרה"ג מנשה מנשה זצ"ל בן רחמה ז"ל

בקשה זו של יעקב תקפה לדורות,
היא סוד קיומו של העם היהודי!

בכל הדורות חיו היהודים בין גויים.
יעקב מבקש מהם לבל יקברו את רוחו
- רוח ישראל סבא - בארץ מגוריהם,
אלא ישמרו על העוצמה הרוחנית
שנטע בהם.

אם ינסו לשכנע אתכם: מדוע יש צורך
להקים בית ספר או תלמוד תורה?
מדוע אי אפשר להסתפק בבתי הספר
הקיימים? - אל תשעו לדבריהם!
תעמדו בתוקף על חינוך צרוף וטהור,
על טהרת הקודש, וברוח ישראל סבא.
בכל התפשרות בנושא זה - עוברים
על השבועה שהשביע יעקב אבינו:
"אל נא תקברני במצרים".

יעקב אבינו לא מת. "מקיש הוא
לזרעו, מה זרעו בחיים - אף הוא
בחיים" (תענית הע"ב).

יעקב אבינו חינוך והדריך את בניו
הקדושים להמשיך ולצעוד באותה
הדרך, בדיוק כפי שהתווה בפניהם.

על אַתְּרֵי התרבות שלהם, "פֶּן יִרְבֶּה"
(שמות א, י) - ואז החליטו: "הָבֵה
נִתְחַכְּמָה לוֹ" (שם).

כל עוד שמרו ישראל על ייחודם, "הֵן
עִם לְבָדָד יִשְׁפֹן וּבְגוּיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב"
(במדבר כג, ט), אף אחד לא חשב לפגוע
בהם לרעה. אך ברגע שהחליטו
להתערב בגויים, וללמוד את מנהגיהם
ותרבותם - החלו הרדיפות נגדם.

מכל זה חשש יעקב אבינו, ומשום
כך ביקש מיוסף "אל נא תקברני
במצרים" - כלל ישראל נתונים בידך
וכפופים לך. אנא, עשה כל שביכולתך
ותזהיר אותם לשמור על ייחודם,
תורתם וקדושתם, לבל יתערבו בין
המצרים המתועבים ולא יקברו בכך
את רוחי. רק כך אוכל למות במנוחה.

והוא מוסיף ומבקש: "הֲשִׁבְעָה לִי"
על כך. השבועה מחייבת לקיים את
ההבטחה במשנה תוקף, ביתר שאת
וביתר עז, ומשום כך "נשבעים על
המצוות", וכמו שאמר דוד המלך
(תהלים קיט, קו): "נִשְׁבַּעְתִּי וְאֶקְיָמָה
לְשֹׁמֵר מִשְׁפָּטַי צְדָקָה".

זו וזו כתב...!

"הכסף משנה מסביר אותו כך, והלחם משנה מקשה עליו קושיה עצומה ממקום אחר וכו'.

"הרמב"ם אינו זקוק להנצחות וימי זיכרון. הוא חי איתנו. אם ברצונכם בהנצחות, עשו אותן לכל אותם אלו הדומים לכם, שנשכחו לגמרי מן הלב"...

ויחי יעקב. יעקב ממשיך לחיות על ידי שזרעו ממשיך את דרכו. וזו היתה עומק בקשתו "אל נא תקברני במצרים".

ובאמת הדברים מוכרחים. קשה מאוד לפרש שבקשתו היתה לקבורה הגשמית.

רש"י מפרש: "אל נא תקברני במצרים - סופה להיות עפרה כינים".

ולכאורה הדברים 'מרפסן איגרי'. איך יכולים כינים להגיע לגופו של יעקב? דמות דיוקנו נמצאת על כיסא הכבוד. מלאכי אלוקים נושאים אותו. הוא חי.

על ידי כך מובטחת לו ההמשכיות. בני בנים הרי הם כבנים (יבמות סב ע"ב), וברא כרעא דאבוה (עירובין ע ע"ב). וכשהמשכיות זו קיימת - יעקב אבינו לא מת. הוא נמצא בעולם העליון אבל נשמתו ממשיכה לחיות גם כאן, בעולם הזה.

פעם אחת הגיעו אל הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, רבה של וילנא, משלחת של אנשים והביעו בפניו את רצונם לערוך יום זיכרון, הנצחה, לקראת יום כ' בטבת, יום פטירתו של הרמב"ם. אותם אנשים היו "דתיים לייט", בקושי באים בשבת לבית הכנסת.

נענה הרב ואמר להם: "לדעת, יש לעשות זיכרון רק למי שהוא שכוח. הרמב"ם לא זקוק ליום זיכרון. בכל ימות השנה, כשנכנסים לבית המדרש, שומעים את הלומדים מתפלפלים בדברי הרמב"ם. כל ראש ישיבה מתחיל את שיעורו: 'הרמב"ם בהלכות כך וכך, בפרק זה וזה, הלכה

באחת העיירות היהודיות גר מלשין
שהפיל את חיתתו על כל תושבי
העיר.

הוא היה מוציא את דיבתם רעה
באוזני המושל, וזה היה קונס אותם
בקנסות כבדים, ולעיתים אף מושיב
אותם בבית הסוהר.

בתמורה לכך נהנה המלשין מהטבות
מפליגות שהוענקו לו על ידי המושל.
היהודים השתדלו להתרחק ממנו
כמטחוי קשת, ולא דיברו איתו או
לידו שום מילה.

כתוצאה מכך הוא הפסיק לספק
למושל את ה"סחורה".

בצר לו, פנה המלשין למושל והתייעץ
עימו מה ניתן לעשות. נענה המושל
ואמר לו: "לומר ליהודים לפתוח את
הפה לידך - אינני יכול. לכן, לדעתי

הוא צריך לפחד מכינים!?"

על כרחך שכוונתו לא היתה לגופו אלא
לרוחו, להנהגתו, לדרכו.

הוא אינו חפץ שכל אלו ייקברו בתוך
המצריות, על ידי התערבותם של
בני ישראל בגויים. והוא פונה בעיקר
ליוסף שישים ליבו לעניין זה, משום
שמי כמוהו כיוסף עָרַב לשמירה
על כך, שהרי רק למענו יעקב ירד
למצרים.

יעקב יכול היה בהחלט להישאר בארץ
כנען, כשבניו סובבים אותו ולומדים
מתורתו, ולא היה לו כל צורך להיחשף
לטומאת מצרים. אולם כיון שדאג
ליוסף ורצה לעמוד לצידו במצרים,
בחר יעקב לרדת, הוא ובניו, מצרימה.

המגיד מדובנא זצ"ל מביא משל נפלא:

בצר לו, פנה למושל השני, וזה אמר לו: "להכריח מי מהם להשכיר לך דירה - אינני יכול! אולם ביכולתי לתת לך רישיון בנייה מייד, לבנות לך בית בכל מקום הפקר שתמצא".

לאחר מאמצים מרובים הצליח המלשין למצוא שטח שלא היה בבעלותו של אף אחד, והחל לבנות עליו בית מפואר, ארמון מלכים. המושל העמיד לרשותו מספר פועלים בלתי מוגבל, שעשו את מלאכתם במהירות עצומה, ותוך פרק זמן קצר עמד הבניין על תילו.

הדבר היחיד שהפריע לו היה, שכל יהודי עובר ושב, שהסתכל על מלאכת הבנייה היה מגחך וצוחק...

עליך לעבור לעיר אחרת, שגם בה גרים יהודים, שם הרי לא מכירים בך, ותוכל לעבוד עם מושל אותה העיר. גם הוא זקוק ל'סחורה' שלך. אני והוא - חד".

המושל צִיָּד אותו במכתב המלצה חם למושל השני: "אני שולח לך יהודי נתעב, מלשין שאין כדוגמתו. תוכל לקבל ממנו סחורה טרייה ועדכנית, אנא! דַּאָג לקבלו בסבר פנים יפות".

דא עקא, דְּבַר מַעֲבָרוֹ נודע ליהודים שבעירו, והם מיהרו להזהיר את היהודים שבעיר השנייה מפניו. כשהמלשן הגיע לעיר השנייה אף לא אחד הסכים להשכיר לו דירה למגורים.

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

המלשינות, יָרַד לטמיון. כל מְאֲמָצִי
וְעֲמָלִי היו להבל ולריק"...

והנמשל נוקב: יבוא בן אדם, לאחר
מאה ועשרים שנות עמל, לעולם
האמת, ושם יגלה שכל עמלו היה
לריק.

כל חייו הוא בנה ארמונות על הקרח.
רק מי שחי ברוח ישראל סבא, ומחנך
את בניו להמשיך ללכת באותה הדרך,
הוא אשר בונה את ביתו הנצחי על
יסודות אמיתיים ואיתנים.

הוא ניסה כל הזמן לשאול לסיבת
הצחוק, אבל הכל מילאו פיהם
בשתיקה, וברחו מהמקום...

סוף כל סוף הצליח למצוא יהודי
שנאות להסביר לו מדוע כל היהודים
צוחקים, באומרו לפניו: "בנית את
ביתך על גוש גדול של קרח, נהר
שקפא בימות החורף המושלגים.
בעוד שלושה חודשים, עם הפשרת
הקרח, יָרַד כל הבית הזה לתהום"...

הלה החל לתלוש את שערות ראשו:
"כל כספי, שהרווחתי כל חיי מן

לעילוי נשמת
חנין בן ג'וליה ז"ל

ההכנה לעולם הנצח

[של הגלות] לבניו ונסתם ממנו".

יש מבארים כי כוונתו היתה לגלות את הקץ של הגלות השנייה, היינו חורבן הבית השני, ולא הגלות הראשונה, [כי גלות הראשונה שלאחר חורבן בית המקדש הראשון, זמנו ידוע שהוא שבעים שנה, ואילו גלות השנייה, כבר חלפו קרוב לאלפיים שנה ועדיין הגאולה לא הגיעה - ואת זאת רצה יעקב אבינו לגלות לבניו, אך נסתם הדבר ממנו].

פרשה זו עוסקת בפטירתו של יעקב אבינו, ולכאורה קשה, בשלמא בפרשיות הקודמות, כמו "תולדות", "ויצא" או "וישלח", שם מתוארים עיקרי חייו של יעקב אבינו, שייך היה לומר לשון "ויחי יעקב", אבל פרשה זו הרי עוסקת בהסתלקותו מן העולם, ומדוע היא קרויה "ויחי יעקב"?

אלא באה התורה הקדושה להורות לנו, כי כאשר האדם מסתלק ונפטור מן העולם, חיינו אינם נגמרים. אדרבה,

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עָשָׂר שָׁנָה (בראשית מז, כח).

פרשת "ויחי" היא פרשה שתומה. מי שעולה לתורה בתחילת הפרשה, מתקשה למצוא את תחילתה.

ברוב פרשיות התורה, כאשר מסתיימת פרשה ומתחילה פרשה חדשה - היא מתחילה בשורה חדשה או אחר הפסקה בינה לבין הפרשה הקודמת.

אבל פרשת "ויחי" מתחילה מיד עם סיומה של פרשת "ויגש", כאשר אין כל הפסק ביניהן.

הפרשה הקודמת מסתיימת במילים "וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד", ומיד לאחריהן נכתב "וַיְחִי יַעֲקֹב".

אכן רש"י בתחילת הפרשה מביא את דברי רבותינו על כך: "למה פרשה זו שתומה? לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם וליבם של ישראל מצרת השיעבוד שהתחילו לשעבדם. דבר אחר - שביקש לגלות את הקץ

ואת עתיד צאצאיו לדורות עולם.

כמו כן, אדם המשאיר אחריו בנים צדיקים, בפטירתו הוא ממשיך לחיות. כדברי חז"ל (תענית ה' ע"ב): "יעקב אבינו לא מת". דוד המלך ע"ה האומר בתהלים (קכב, ג): "שָׁבִיטִי יְיָ-הֵאֱדֹנָת לְיִשְׂרָאֵל", השבטים הקדושים והטהורים הם עדות "שהן בני אבותיהן" (בראשית רבה ע"ט, ז). לכן נאמר "ויחי יעקב".

האדם נולד בעולם הזה כדי להכין עצמו לצורך האמיתי, והוא הנקרא 'העולם הבא' - 'עולם האמת'.

בספר גשר החיים מובא מעשה:

אשה אחת היתה מעוברת, ובבטנה תאומים.

אותם התאומים בהיותם בתוך הבטן, לא יכלו לדבר בדיבור המדובר בעולם

כעת מתחילים חייו האמיתיים!

כל ימיו, משעת לידתו ועד ליומו האחרון, צועד האדם ומתכוון לקראת חיי העולם הבא, חיי הנצח.

התנא בפרקי אבות (ד, טז) אומר: "העולם הזה פרוזודור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזודור כדי שתיכנס לטרקלין". אם בחייו של יעקב אבינו היו לו בסך הכל שנים עשר שבטים, הרי לאחר מותו גדלה האומה היהודית, עד שמנתה עם יציאת מצרים "כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטֶּפֶף" (שמות יב, לו).

כל חייו של יעקב היו מלאים סבל ותלאות: בריחה מפני עשו אחיו, רדיפה מלבן, רדיפה משכם, היעלמות יוסף בנו במשך כ"ב שנים, ואת כל זה קיבל יעקב אבינו באהבה, כי יודע היה שבכך הוא בונה את חייו הנצחיים,

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אֶהְלִי וכו'.

כיון שבא לצאת לאוויר העולם, מגיע המלאך ומכה על פיו (מעל פיו, במקום השקע) - וע"י כך שוכח את כל התורה שלמד. כל זה כדי שיוכל האדם להתנסות בעולם הזה, ויוכל לעמוד כדי לקבל את התורה, לזכות להגיע "וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה" (תהלים א, ב).

אדם מהתאומים, שקדם ונוצר לפני אחיו בחלקיק השניה, אמר לאחיו: 'אתה יודע אחי ששמעתי מאחורי הפרגוד שאנחנו בעולם הזה הנקרא 'בטן', וזהו מקום זמני, שאנו נשהה בתוכו בסה"כ ט' חודשים'...

'לאחר ט' חודשים אנחנו נצא לעולם גדול וענק! לא נמשיך לאכול דרך הטבור, ולא נמשיך לדבר בדיבור

הזה, [שהרי אין באפשרות התינוק לפתוח את פיו, שאם יפתח את פיו יבלע מים...], אבל יכלו הם לתקשר ביניהם בשפה משלהם - שפה שאינה מובנת או נשמעת לנו.

[גם הרופאים יודעים ומודעים לכך שלתינוקות בתוך הבטן ישנה שפה מסויימת, ויש להם הבנה...]

וכך הגמ' בנדה אומרת (ל): 'ונר דלוק לו על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו שנאמר (איוב כט, ג) בָּהֲלוּ נְרוֹ עֲלֵי רֵאשֵׁי לְאוּרוֹ אֵלֶּה חֲשָׁד'.

ויושב מלאך ומלמד אותנו את כל התורה כולה, וכמו שממשיכה שם הגמ' 'ומלמדין אותנו כל התורה כולה שנאמר (משלי ד ד): "וַיִּרְנֵי וַיֵּאמֶר לִי יִתְמָךְ דְּבָרֵי לִבְךָ שְׁמֹר מִצְוֹתַי וְחַיֶּה", ואומר (איוב כט, ד) 'בְּסוֹד אֵלוֹהִים עָלֵי

אחיו טען מנגד 'אני לא יוצא מכאן. אם אתה רוצה לצאת - אתה מוזמן. אבל תדע שבחוזן אין כלום מלבד תהום וסכנה. עדיף לך להישאר כאן בשקט!'

יום אחד הסתיים הויכוח באופן מפליא. הילד הגדול מבניהם החל להתחלק למטה. והשני, שלא האמין שאכן יש עוד עולם, הסתכל עליו, איך שהוא מתחיל להעלים מאצלו, והיה קורא לעברו "חבל לך על החיים. תישאר פה!".

לאחר שיצא הראשון לאוויר העולם, החל לבכות.

אחיו שנשאר בבטן, שמע את בכיותיו, והחל להצטער על אובדן אחיו... 'חבל עליך אחי! אמרתי לך שאם תצא מכאן, אתה תיבכה בכיה גדולה, שלא תוכל לצאת ממנה!...' אמרתי לך אל תאמין בשטויות הללו, והנה אתה כעת בוכה! אני לעומתך טוב לי כאן. 'פה אֲנִי אֲשָׁב כִּי אֲנִי יָקָר' (תהלים קלב, יד)... אני כאן יושב, ואף אחד לא יוכל להזיז אותי מפה!'

שאנו מדברים כעת, אלא נוכל לפתוח את הפה, ונוכל אף לאכול ולרוץ' וכו'. אחיו, ששמע כך, פחד שמא אחיו הפך לשוטה... ולכן הוא מתחיל לחשוב מחשבות לא מציאותיות...

אמר לו: 'הרי לא חסר לך דבר בתוך הבטן. תמשיך לחיות ולהנות!...' האם ראית מישהו שהגיע מאותו העולם שאתה מדבר עליו?! - אל תאמין בשטויות הללו! כאן טוב לך. תשמח כל זמן שאתה נמצא בתוך הבטן של האמא... - והרי אם חלילה תצא מפה, אתה יכול להגיע לאברון! אל תאמין לשמועה בדבר העולם האחר!'

שניהם החלו להתווכח, וכל אחד טען את טענותיו. "וַיִּנְתֵּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלֹת הַשָּׁחַר" (בראשית לב, כה).

לאחר שחלף חודש, הויכוחים נעשו יותר סוערים. וככל שחלף הזמן, הויכוחים נעשו יותר חזקים, עד שטען האח הראשון לעומתו: 'עד מתי נוכל להישאר כאן, הרי אנו גדלים ואין המקום יכול להכיל אותנו!'

הסיפור הזה הוא לא משל! הוא גם לא מעשה! - זהו סיפור של מציאות העולם!

ישנם אנשים שלא רוצים להאמין שיש המשכיות אחרי העולם הזה, שקיים עולם הבא.

מבחינתם העולם הזה הוא העיקר, וכל תכלית חיהם הוא רק להנות בעולם הזה, בחושבם שלאחר הפטירה ח"ו לא ממשיכים לשום מקום...

אך זוהי טעות! יש עולם המשך - העולם הבא, עולם הנצח!

'דע לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון' (אבות ג, א)... בעולם הבא האדם ייתן דין וחשבון לפני הקב"ה על כל מה שעשה בעולם הזה!

ואם ימשיך לחיות בדימיון שאין עולם הבא - כשיגיע לשם ינחל ביזיון וצער!

'מִי גָבַר יִחְיֶה וְלֹא יִרְאֶה פְּנוֹת' (תהלים פט, מט)... וכי יש אדם בעולם שנשאר כאן חי וקיים?! סוף אדם למיתה (עי' ברכות ז).

כשהיהודי מתחיל להתבונן במעשיו - כשהוא מתחיל להתבונן מה תכלית

הראשון בנתיים התקבל מחוץ לבטן בסבר פנים יפות. כולם שמחו לראותו נולד!

לא עברו כמה דקות, ופתאום החל להרגיש השני (שעדין היה בבטן) כי הוא גם נשאב ללמטה. לא עזר לו כל ההתנגדויות שניסה להפעיל כדי להישאר בבטן! וכשיצא החל לבכות, ומיד תפסו אותו המיילדות...

לאחר שגם השני פקח את עיניו, וראה את העולם הנמצא סביבו, הבין שבעצם הוא טעה! יש עוד עולם! האנשים לא נופלים לתהום! הוא החל להתחרט על שלא האמין לאחיו...

מרוב בושה הוא קיווה כי אחיו נמצא בעולם שונה, כדי שלא יוכל לפגוש בו. אבל ציפיותיו הופרכו, לאחר שראה שהועבר לשהות בסמוך לעגלה של אחיו בבית החולים!

כשפגש בו האח הראשון, אמר לו 'איזה מזל יש לך שלא נשארת בעולם ההוא (בבטן)! עוד דקה אחת היית נחנק ומת...!'

חייו בעולם הזה -

ממנו שריד ופליט.

הוא מתחיל להבין שהעולם הזה הוא לא התכלית. יש עוד עולם, שעתיד הוא להגיע אליו ביום מן הימים, וצריך להכין עצמו באמצעות עסק התורה וקיום המצוות, 'מי שטרח בערב שבת, הוא יאכל בשבת. ומי שלא טרח בערב שבת - מה יאכל בשבת?' (עבודה זרה ג, א).

אלא שכאמור, השמחה הזאת נמשכה בסך הכל שבע-עשרה שנה, אז נעלם יוסף ובמשך עשרים ושתיים שנה סבר יעקב כי "טָרַף טָרַף יוֹסֵף" (בראשית לו, ג). הצער והיגון היו עמוקים, כפי שמעיד הכתוב: "וַיִּמְאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר פִּי אֵרָד אֶל פְּנֵי אָבִל נְשָׂאֵלָה" (שם לו, לה). יעקב ראה ביוסף את תיקונו ושלמותו, באשר הוא ה'להבה' העתידה לכלות את עשו, וכאשר חשב שיוסף מת, הבין שעדיין לא הגיע לתיקונו ושלמותו ולכן מיאן להתנחם.

ה"בעל הטורים" כותב, כי "ויחי" בגימטריא שלושים וארבע. זהו מספר השנים בהן הרגיש יעקב שהוא באמת חי.

לאחר עשרים ושתיים שנה, מודיעים השבטים ליעקב: "עוד יוסף חי וכי הוא מישל כָּכָל אָרֶץ מִצְרַיִם" (שם מה, כו). לא מצרים מושלת בו, אלא הוא מושל בארץ מצרים!

כל שנותיו היו סבל תלאות וצרות רבות, עד שנולד יוסף בנו. במשך שבע-עשרה שנה חש יעקב אבינו נחת רוח גדולה, בודעו כי יוסף הצדיק הוא שטנו של עשו ולא ישאיר ממנו שריד, כדברי הנביא עובדיה (א, יח): "וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּהּ וּבֵית עֵשָׂו לְקֵשׁ, וַדְּלָקוּ בָהֶם וַאֲכָלוּם, וְלֹא יִהְיֶה שְׂרִיד לְבֵית עֵשָׂו כִּי ה' דִּבֶּר". יוסף עתיד לכלות את עשו ולא להותיר

יש אדם הסבור שהוא המושל, אך כאשר נותנים לו הוראה, הוא מרכין ראשו ומבצע אותה, בין אם יחפוץ בה ובין אם לאו.

אדם כזה אינו 'מושל' אלא מושלים

בבתי עשירים רבים ישנו חדר עמוס ספרים, והסיבה לכך שהם משלמים לאברך תלמיד חכם שיבוא אליהם הביתה כדי שיוכלו ללמוד תורה. אשריהם ואשרי חלקם!

כאמור, כאשר שמע יעקב אבינו כי יוסף הוא המושל בכל ארץ מצרים, מיד - "וַתַּחֲיֵי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" (בראשית מה, כז). רוח הקודש שהסתלקה ממנו עם מכירת יוסף, שבה אליו כעת והוא אומר לבניו: "עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חַי אֵלֶיכָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטָרְם אָמוֹת" (שם, כח). יעקב מוכן לצאת לגלות, כדי לראות את בנו האהוב, שהיה עשירים ושתיים שנים במצרים ושמר על קדושתו.

עם ירידתו למצרים, חי שם יעקב אבינו עוד שבע-עשרה שנה בהשקט ושלווה.

נמצא כי סך כל השנים בהן חי יעקב עם נחת רוח היו שלושים וארבע, כמנין "ויחי".

בו, מורים לו כיצד לנהוג. המושל האמיתי הוא זה הקובע לאחרים כיצד לנהוג, ואינו מושפע מהם כלל ועיקר.

יוסף הצדיק, בהיותו שליט על מצרים, היה הוא ה'מושל' על מצרים, ולא הם המושלים עליו. הוא זה המכתיב כיצד לנהוג. הוא לא חי את המציאות אלא היה המכתיב לאחרים את המציאות.

זו הדמות שכל יהודי צריך לשאוף להידמות לה - לא להרכין את הראש, ללכת תמיד בקומה זקופה. להתגאות ביהדותו ולא להימשך אחרי הסביבה, ובד בבד לעסוק בתורה ובקיום מצוות. רק מי שנוהג בדרך זו, ראוי להיקרא 'צדיק'.

אם אדם אינו יכול להגיע לבית המדרש ללמוד, שיביא אל ביתו חברותא, אפילו אם יצטרך לשלם על כך. אדם מוכן לשלם על כל דבר, ומדוע שלא ישלם על לימוד תורה?

כולם ביחד

וכל אחד בתורו הגיש קנה סוף לאביו. נטל האב את כל הקנים, העמידם יחדיו, קשר אותם היטב וניסה לשוברם, אך הדבר לא עלה בידו.

קרא האב לבנו הבכור וביקש ממנו לנסות לשבור את אגודת הקנים, אך למרות כל מאמצי הבן, הקנים נותרו בשלמותם.

כך ניסו כל הבנים בזה אחר זה לשבור את אגודת הקנים ולא הצליחו.

לאחר שכל ניסיונות הבנים עלו בתוהו, התיר האב הזקן את אגודת הקנים, לקח קנה סוף בודד, הגיש אותו לבנו הבכור וביקש ממנו לשוברו. נטל הבן לידיו את קנה הסוף והצליח לשוברו בקלות רבה.

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ וַאֲגִידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים (בראשית מט, א).

יעקב אבינו הורה לבניו הוראה נצחית, שכדי להישאר ניצבים ועומדים לעד ולעולמי עולמים, ועל מנת ששום אומה ולשון לא תוכל לנצחם - עליהם להיות מאוגדים ומאוחדים באחדות שלימה.

'אם תהיו תמיד מאוחדים באסיפה אחת, אף אחד לא יוכל לגבור עליכם!' להמחשת העניין, מובא בספרים מעשה באדם זקן שלפני פטירתו כינס את עשרת ילדיו וביקש מכל אחד מהם להביא לו קנה סוף.

הזדרזו הבנים למלא את רצון אביהם,

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

"והמסר הוא, בני יקיריי!" המשיך האב בדבריו, "כל זמן שכולכם תהיו מאוגדים באגודה אחת, אף אחד לא יצליח לשבור אתכם ולהרע לכם. אך אם תיפרדו חלילה איש מעל אחיו וכל אחד ילך לדרכו - יצליחו לשבור אתכם ולהרע לכם בנקל. לכן עצתי לכם, שתישארו תמיד מאוגדים ומאוחדים, וכך תצליחו תמיד לשרוד ולהצליח בכל!"

בתפילות הימים הנוראים אנו מבקשים: "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". וזאת כיון שעל מנת לשרוד ולעמוד איתנים בתלאות ובקשיים של אחרית הימים - ימי עיקבתא דמשיחא - עלינו

לאחר מכן הגיש האב קנה סוף לבנו השני וביקש גם ממנו לשבור אותו. הבן נטל אף הוא את הקנה ושבר אותו בלא מאמץ. וכך כל אחד מהבנים בתורו הצליח לשבור את קנה הסוף הבודד בין רגע.

הבנים לא הבינו את פשר מעשיו של אביהם וחשבו שדעתו השתבשה עליו לעת זקנה.

אך האב הסביר את כוונתו ולימד את בניו לקח גדול: "כל עוד הקנים היו מחוברים ומאוגדים באגודה אחת, איש מכם לא הצליח לשוברם. אך כאשר הקנים נפרדו זה מזה ועמדו כל אחד בפני עצמו, ניתן היה לשבור כל קנה וקנה בהרף עין!"

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

אבינו, האזין והקשיב, ה' אלוקינו ה'
אחד, אין לנו שום אלוה אחר זולתנו!

כיום כולם יכולים להגיד בפה מלא:
"שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד!"
האמונה חדורה בלבבות ונמצאת בכל
פינה, בכל צעד ובכל שעל. מקרית
שמונה ועד אילת רואים את האמונה
הבוערת בלב כל יהודי, אפילו אם הוא
רחוק משמירת התורה והמצוות, אינו
שומר שבת ואינו מקפיד על כשרות.
רק מדברים איתו חמש דקות וכבר
רואים איך כולו מתלהב ונעשה קודש
לה'. וזאת מפני שהאמונה בה' יתברך
טבועה בליבו של כל יהודי ויהודי!

אומנם רבים מנסים לכבות את
האמונה הזאת, אך הם לא יצליחו בכך
לעולם, כמאמר הכתוב: "מִיָּם רַבִּים
לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה וְנִהְרֹת
לֹא יִשְׁטְפוּהָ" (שיר השירים ה, ז). את
האמונה ואהבת ה' יתברך, אף אחד
בעולם לא יצליח לכבות!

וזה מה שמוטל עלינו לעשות. הקב"ה
אומר לנו "הָאֱסֹפֹו" - עשו אסיפה
ואגיד לכם את הקץ. הקב"ה מחכה
למאמינים וליראי ה' שיתאחדו

להתאסף כולנו יחד באחדות שלימה,
באהבה ואחוזה, שלום ורעות.

"הָאֱסֹפֹו וְאֶגִּידָה לְכֶם אֶת אֲשֶׁר יִקְרָא
אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים", הקב"ה רוצה
לגלות לנו הקץ ולגאול אותנו גאולת
עולמים, אך אנו עדיין לא מאוגדים
ומאוחדים.

ולכן כאשר ביקש יעקב אבינו לגלות
לבניו את הקץ, נסתלקה ממנו
השכינה, כיון שמשהו היה חסר
באחדות השלימה. וכפי שכותב
השל"ה הקדוש (פרשת ויחיכד) וזו לשונו:
"ביקש לגלות להם את הקץ, על כן
אמר לשון 'האספו' כי אי אפשר להקץ
שיבוא כשיש ביניכם שנאת חנם, רק
צריכים אתם להיות כולכם באסיפה
אחת וכאגודה אחת".

בתחילה חשב יעקב, כי הסיבה שאינו
מצליח לגלות את הקץ לבניו נובעת
מכך שחסרה, חלילה, אמונה באחד
השבטים. אולם השבטים הקדושים,
כולם יחדיו, מיד צעקו וענו: "שמע
ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" - ישראל

זפילוגים!

הפילוג אינו מתאים לעם ישראל. ואפילו אם קורה שאיזו חבורה נוהגת שלא כראוי, אין להציף את הדבר לעיני כל העולם. עלינו לחשוב היכן אנחנו נמצאים. "כִּי אַתֶּם הַמְעַט מְּכַל הָעַמִּים" (דברים ז, ז). אנו מסובבים בקירוב למיליארד אויבים, וכדי לשרוד עלינו לשמור את האחדות בינינו. האיכות שלנו צריכה להיות איכות מוסרית, איכות של אהבה, אחווה ושלוש ורעות.

עלינו לראות כיצד להרבות את האהבה והאחווה, ולסלק את השנאה, הקנאה והתחרות.

הגמרא (ברכות לב ע"ב) אומרת: "מיזם שחרב בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים". והעבודה המוטלת עלינו היא להסיר את המחיצות המפרידות בינינו ולהרבות באהבה ואחווה, שלום ורעות. ועל ידי שנסיר את המחיצות שבתוך עם ישראל, תוסר מחיצת הברזל הנוראה המפסיקה בינינו לבין

באחדות שלימה וייעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונו בלבב שלם. דאגתו ואחריותו של כל יהודי צריכה להיות על אמונת ה'. על כל אחד ואחד לראות כיצד ניתן להגדיל, להעצים ולהאדיר את ידיעת ה' בלבבות אחינו בית ישראל!

הגמרא (תענית לא ע"א) אומרת: "עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים, והוא יושב ביניהם בגן עדן, וכל אחד ואחד מראה באצבעו, שנאמר: וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֶלְקֵינוּ זֶה קִיְנוֹ לֹ וְיִשְׁעֵנוּ זֶה ה' קִיְנוֹ לֹ וְנִגְלָה וְנִשְׁמְחָה בְּיִשׁוּעָתוֹ" (ישעיהו כה, ט).

'מחול' פירושו שהכול עומדים בעיגול אחד, בלי זוויות, ואומרים: "הנה אלקינו זה קוינו לו וישיענו זה ה' קוינו לו", וכל אחד מראה באצבעו כי אין לנו ראש מבלעדי ה' יתברך.

כולנו באותה ספינה, והדרך היחידה להצילה שלא תטבע היא אך ורק על ידי אחדות שלימה, כאשר כולנו נהיה מאוחדים ומאוגדים ללא שום חילוקים

שעליהם יש לומר 'להם' בלשון רבים. וזאת על ידי שנשים עליהם שרי מיסים, ניתן לזה שר ולזה שר, וכך הם יתחילו להתקוטט איש עם רעהו ויעוררו ביניהם פירוד ומחלוקת שימנעו חלילה ממושיען של ישראל לבוא.

עלינו להשתדל שתהיה בינינו אחדות ועל ידי כן ניעשה אגודה אחת לעשות רצון אבינו שבשמים. כי כל פירוד הלבבות הוא רק מפני שאין מאמינים בהשגחת הבורא יתברך. אבל אם מאמינים כי הכל מאת ה', יש בעם ישראל אחדות שלימה המביאה את הגאולה.

וכפי שמרן החיד"א מביא על הפסוק: "למען אחי ורעי אֲדַבְרָה נָא שְׁלוֹם בְּדָ" (תהלים קכב, ח), שתִּיבַת "למען" שקולה בגימטריה לתיבת "קץ", ומכאן שהשלוש מביא את קץ הגלות.

הבורא יתברך. ועל ידי כן נזכה לראות בגאולה השלימה במהרה.

פרעה אמר למצרים: "הֲבָה נְתַחַכְמָה לוֹ" (שמות א, י), מבארת הגמרא (סוטה יא ע"א): "הבה נתחכמה לו. להם מיבעי ליה? אמר רב חמא ברבי חנינא, באו ונתחכם למושיען של ישראל".

מבאר רבי נתנאל בן יחיאל הכהן זצ"ל בפירושו "פני מבין", כי גם הגויים יודעים שתשועת ישראל עתידה לבוא. וכיצד בכל אופן הם יכולים להתחכם ולגרום לישועה שחלילה לא תבוא? על ידי שגורמים שיהיו בעם ישראל פירוד, לשון הרע ודילטוריא.

לכן פרעה לא אמר לעמו: "הבא נתחכמה להם", אלא "הבה נתחכמה לו", כלומר שהם לא יהיו כאחד שעליו אומרים 'לו' בלשון יחיד, אלא יהיו נרבים המפורדים וחלוקים ביניהם,

מכה שיש בה הצלה

יחי' (ז'): בעת שחזרו מקבורת יעקב אבינו, עברו השבטים ליד הבור אליו זרקו את יוסף. והנה לפתע ירד יוסף ממרכבתו, עמד ליד הבור אליו הושלך לפני שלושים ותשע שנים ובירך: "ברוך המקום שעשה לי נס במקום הזה" [כפי ההלכה, שכאשר אדם עובר במקום שבו נעשה לו נס, עליו לברך ולהודות לה' יתברך].

כאשר ראו זאת השבטים, אמרו זה לזה: 'הנה, הוא עדיין זוכר שזרקנו אותו לבור, ומי יודע מה ירצה לעשות לנו כעת!'

לכן שלחו לומר ליוסף: "אָבִיךָ צִוָּה לְפָנַי מוֹתוֹ לְאמֹר. כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּה שָׂא נָא פְּשִׁעַ אַחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גְּמֻלוֹךְ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפָשַׁע עַבְדֵי אֱלֹקֵי אָבִיךָ" (שם, טו-יז). ואמרו חז"ל במדרש (תנחומא ויחי, יז): "חיפשנו ולא מצאנו שציווה יעקב דבר זה, אלא בוא וראה כמה גדול כוח השלום, שכתב הקדוש ברוך הוא בתורתו על כוח

אָנָּה שָׂא נָא פְּשִׁעַ אַחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גְּמֻלוֹךְ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפָשַׁע עַבְדֵי אֱלֹקֵי אָבִיךָ... וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אֶל תִּירָאוּ כִּי הִתַּחַת אֱלֹקִים אָנִי. וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֲלֵהֶם חֲשָׁבָה לְטֹבָה (בראשית ג, יז-כ).

לאחר פטירת יעקב אבינו, עלו יוסף ואחיו לקוברו במערת המכפלה יחד עם כל עבדי פרעה, זקני ארץ מצרים ומאות אלפי מלווים, כדי להביאו לקבורה.

ואז עלה בלב אחי יוסף החשש - "לו יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהָיִב יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גְּמַלְנוּ אוֹתוֹ" (שם, טו), לפיכך שלחו לומר לו: "אָנָּה שָׂא נָא פְּשִׁעַ אַחִיךָ וְחַטָּאתָם."

והשאלה העולה היא: מה אירע? מדוע לפתע חושדים השבטים ביוסף שישב להם רעה, לאחר שהושיבם בארץ גושן, כלכל אותם ודאג לכל מחסורם!?

מבארים חז"ל במדרש (תנחומא פרשת

השלום אלו הדברים".

מסופר על נפוליאון קיסר צרפת, שביקש לכבוש עיר מסוימת וצר עליה עם צבאותיו במשך תקופה ארוכה.

בדרך כלל, כאשר נפוליאון היה מטיל מצור על עיר כלשהי, לא חלפו יותר מיזמיים-שלושה עד אשר הניפו התושבים דגל לבן ונכנעו לצבאותיו האדירים.

אולם בפעם הזו חלפו שבועיים, שלושה ואף חודש ימים, ואנשי העיר לא הראו כל סימני שבירה.

החיילים שכיתרו את העיר ושהו במשך זמן רב בלי קורת גג, בקור אימים, ניגשו לנפוליאון ואמרו לו:

על כך ענה להם יוסף: "אַל תִּירְאוּ נִי הַתַּחַת אֱלֹקִים אָנִי. וְאַתֶּם חַשְׁבֶּתֶם עָלַי רָצָה אֱלֹקִים חַשְׁבָּה לְטִבָּה".

כיצד חושדים אתם בי שיש בדעתי לגמול לכם באותה רעה שעשיתם לי? הרי אתם זרקתם אותי לבור ומכרתם אותי למדיינים, ולבסוף נעשיתי על ידי כן למושל על כל ארץ מצרים. ועתה, אם ארצה לגמול לכם במידה כנגד מידה, יהיה עלי למכור אתכם לעבדים, אבל בתנאי שגם אתם תהיו לבסוף מלכים. וכיצד אוכל למצוא מדינות בהן יקרה לכם בדיוק כפי שקרה לי? 'הַתַּחַת אֱלֹקִים אָנִי שְׂאוּכַל לְנַהוֹג בְּכֶם מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה!?'

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

של התושבים.

ישבו נפוליאון ומשרתו ואכלו ושתו, ותוך כדי כך שמעו מספר קצינים המדברים ביניהם וטוענים כי הגיעה העת להשלים עם המצב ולפתוח את שערי העיר בפני צבאות צרפת.

בעוד נפוליאון ומשרתו מסבים בבית המרזח, הגיע לאוזניהם קול חייל שהצביע לעבר הקיסר ואמר לאחד הקצינים: "אתה רואה את האיש שיושב שם ליד השולחן, תאמין לי, זהו נפוליאון בכבודו ובעצמו! אני מכיר היטב את פניו, פעם השתתפתי באירוע בו הוא נכח ודמותו נחרטה בזיכרוני!"

משרתו של נפוליאון שמע את הדברים ונחרד. בעוד רגע עומדים לזהות את הקיסר ולתלותו בכיכר

"ראה על כמה מדינות אתה כבר שולט, אולי תוותר על העיר הזאת. במשך שבועות רבים אנו צרים על העיר ותושביה אינם מוכנים להיכנע. אנא, הרשה לנו לחזור לבתינו!"

נפוליאון שמע את תלונות החיילים והחליט: "המתינו עוד יום-יומיים ולאחר מכן אתן לכם תשובה, האם נוסף להחזיק את העיר תחת המצור או שניסוג מהחומות ונמשיך בדרכנו".

לבש נפוליאון בגדים פשוטים, חבש לראשו כובע ישן, העמיס על גופו תרמיל עם צידה לדרך, ונכנס אל העיר דרך פתח צר, כשהוא מלווה באחד מחייליו ששימש לו כמשרת.

נפוליאון ומשרתו שוטטו ברחובות העיר ונכנסו לאחד מבתי המרזח, כדי להטות אוזן ולקלוט את רחשי ליבם

לעילוי נשמת

רחל בת נגימה כוכבה ז"ל

החובט בראשו של החייל וקורא לעברו בלעג: "טיפש מטופש, וכי זהו נפוליאון?! אולי ראית אותו בחלום הליל, איך יכול להיות שמשהו יעז להרים יד על הקיסר האדיר השולט בכל רחבי תבל?!"

נפוליאון ומשרתו מיהרו לצאת מהעיר דרך הפתח בו נכנסו, ושבו לחיילי הצבא שהמתינו בקוצר רוח מחוץ לחומות.

הם שמעו בדיוק מה קורה בעיר. אין מזון ואין אספקה. בקרוב התושבים עתידים להניף דגל לבן ולהיכנע בפני הצבא הצרפתי. אין להם צורך במלחמות מיותרות שיגרמו למוות וחורבן.

נפוליאון קיבץ את חייליו והודיע להם: "התאזרו בסבלנות, שבו בנחת ובלי דאגות, בעוד יומיים נכבוש את

העיר. בלי לחשוב יותר מידי, החל המשרת לגעור בנפוליאון ולדחוף אותו בגסות: "אמרת לי, תביא לי כוס בירה, נו לך תביא כבר!!!"

נפוליאון ניגש למוזג כדי להביא את המשקה, אך מרוב פחד ורעדה הכוס נפלה מידו והמשקה נשפך ארצה. המשרת החטיף לקיסר סטירת לחי מצלצלת וצווח: "אני לא מעוניין שתשרת אותי יותר! רק נזקים אתה גורם לי! עכשיו יהיה עלי לשלם על כוס משקה שלא שתית! הסתלק מכאן, איני רוצה לראות עוד את פניך!"

נפוליאון מיהר להימלט מבית המרוזח, בעוד המשרת ניגש למוזג, משלם בעד כוס המשקה שנשפכה ומתנצל על המהומה שנגרמה.

תוך כדי כך הבחין המשרת בקצין

תִּירָאוּ פִּי הַתַּחַת אֱלֹקִים אָנִי. וְאַתֶּם
חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹקִים חֲשַׁבְהָ
לְטֹבָה". הרי על ידי שמכרתם אותי,
נעשיתי למושל על כל ארץ מצרים.
ועתה, כיצד אוכל לגמול לכם במידה
כנגד מידה, הרי אינני יכול למכור
אתכם לעבדים שעל ידי כן תהפכו
למלכים. "וְעַתָּה אֵל תִּירָאוּ אָנֹכִי
אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם" (שם, כא).

רבותינו נחלקו האם יוסף הצדיק
באמת מחל לאחיו או רק ניחם אותם
כמאמר הכתוב: "וַיִּנְחָם אוֹתָם וַיְדַבֵּר
עַל לְבָבָם" (נ, כא). יש אומרים שהנחמה
עצמה הרי היא כמחילה, ויש אומרים
שכיוון שיוסף לא אמר בפה מלא כי
הוא מוחל לאחיו, החטא לא נמחל,
ובגלל זה היה צורך בתיקון של עשרה
הרוגי מלכות, כדי לכפר על מכירת
יוסף.

על כל פנים, יכולים אנו ללמוד
מפרשה זו את גודל מידותיו וסלחנותו
של יוסף הצדיק, אשר לא העלה על
דעתו לגמול רעה לאחיו, למרות הכל.

העיר!" ואכן כעבור יומיים הונפו על
חומות העיר דגלים לבנים, ונפוליאון
וצבאו נכנסו פנימה במצעד ראווה.

הוקמה בימה גדולה והקיסר ערך
לחייליו מסיבת ניצחון מפוארת.
במהלך הטקס הזמין נפוליאון את
החייל ששימש כמשרתו לעלות
לבמה.

החייל נפל לרגלי נפוליאון וקרא
באימה: "אדוני הקיסר, אני מתנצל
מעומק ליבי על מה שעשיתי לך
כשהיינו בבית המרוזח, אנא מחל וסלח
לי!"

נפוליאון שמע את דברי החייל והכריז:
"האיש הזה סטר על לחיי ובכך הציל
את חיי. במה אגמול לו? כיצד אשיב
לו טובה? וכי יכול אני לסטור על לחייו
ולהציל בכך את חייו?! אומר לכם
מה אעשה, אעלה אותו לדרגת אלוף
בזכות מעשה הגבורה שביצע!"

בדומה לכך אמר יוסף לאחים: "אֵל

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ- 10,555,000 שעות של לימוד תורה בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים 02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רוקאס הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התינוקת נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רוקאס (ללה) בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל,
רחל בת נגימה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטל ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעימה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה